

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ В СУЧАСНОМУ ФУТБОЛІ

Роман НАКОНЕЧНИЙ, Христина ХІМЕНЕС

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Вступ. Сьогодні вважають, що тактична підготовка є пріоритетним напрямом підготовки пізніших етапів багаторічної підготовки [1]. У навчальній програмі «Футбол» для ДЮСШ та ін. водночас зазначено, що на етапі попередньої базової підготовки (ЕПБП) пріоритетними напрямками підготовки футболістів є технічна та фізична, а тактична займає другорядну роль [3]. Є й інша позиція щодо цього питання: окремі автори [2] відзначають, що доцільніше розвивати усі сторони підготовленості юних футболістів одночасно.

Наразі чітко відстежується тенденція у футболі до раннього початку цілеспрямованих занять футболом, що зумовлює визначення нових вимог до підготовленості футболістів (зокрема, тактичної) уже на ранніх етапах багаторічного спортивного вдосконалення (власне, на етапі попередньої базової підготовки) [4, 6]. До прикладу, в Європейських країнах тактичній підготовці юних футболістів відведено одну з основних ролей на ранніх етапах багаторічного спортивного удосконалення [7].

Мета – з'ясувати сучасні уявлення та можливості удосконалення тактичної підготовки футболістів на етапі попередньої базової підготовки.

Методи дослідження: аналіз та синтез, порівняння, опитування (анкетування), документальний метод.

Матеріал. Для визначення сучасної думки щодо мети роботи проведено опитування (анкетування) 50 спеціалістів з футболу та розглянуто дослідження сучасних українських й закордонних фахівців, що стосуються тактичної підготовки футболістів на етапі попередньої базової підготовки.

Результати. Під час опитування тренерів з'ясовано погляди щодо оптимального відсоткового співвідношення різновидів підготовки на ЕПБП (рис. 1).

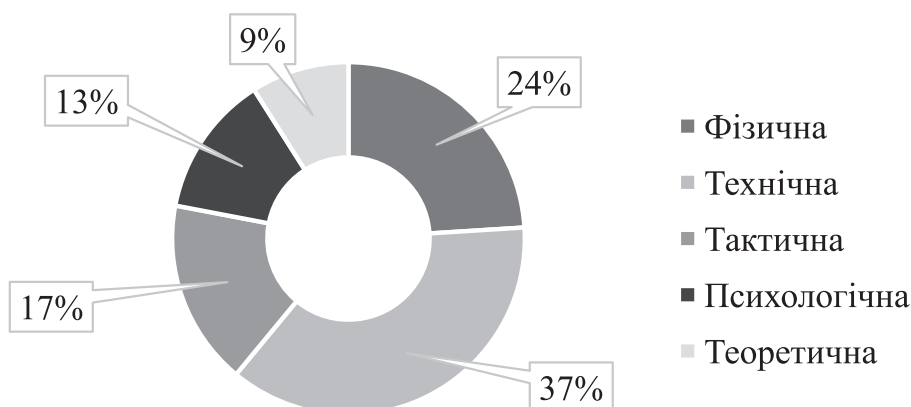

Рис. 1. Розподіл частки різновидів підготовки спортсменів на ЕПБП

Зважаючи на те, що на сьогодні за кордоном діти починають заняття з футболу у віці 3–4 років, то такий розподіл частки різновидів підготовки, зокрема із суттєвим зростанням ролі тактичного напрямку на ЕПБП, є цілком виправданим і навіть доцільним [8].

Наступними були визначені компоненти тактичної підготовленості, які доцільно розвивати на ЕПБП (див. рис. 2).

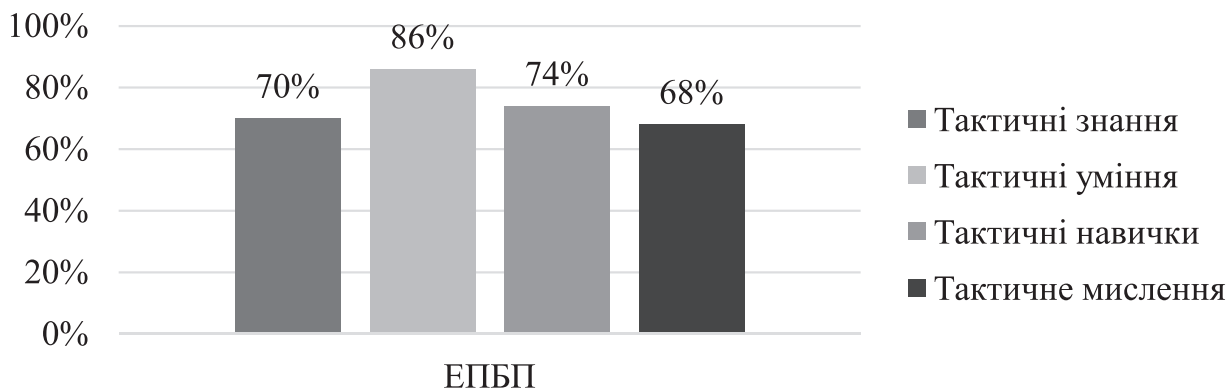

Рис.2. Компоненти тактичної підготовки на ЕПБП

Отримані у цьому блоці результати можливо використовувати під час реалізації та удосконалення цього процесу надалі.

Також тренери вважають за потрібне використовувати певні форми проведення занять із тактичної підготовки на ЕПБП (рис. 3).

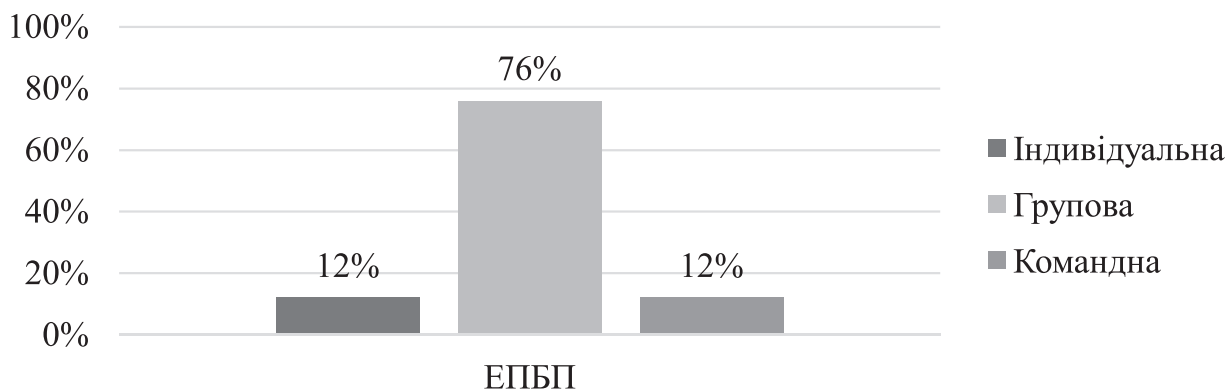

Рис. 3. Форми проведення занять із тактичної підготовки на ЕПБП

Отримані результати після опитування тренерів-практиків у межах цього запитання лише підтверджують відомості наукової літератури [2, 3] щодо необхідності поступового ускладнення завдань для тактичної підготовки футболістів.

Окремо важливим було визначити думку респондентів щодо ефективних методів та засобів реалізації процесу тактичної підготовки юних футболістів на етапі попередньої базової підготовки (див. рис. 4, 5).

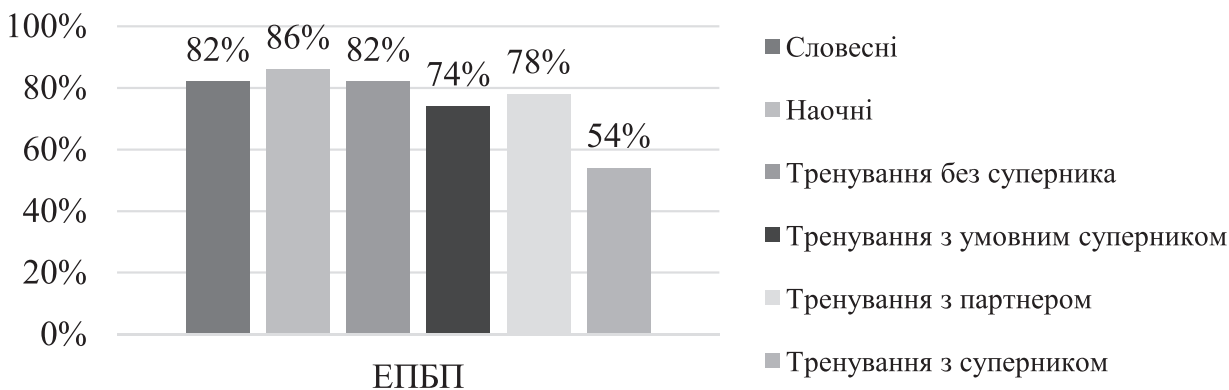

Рис. 4. Пріоритетність методів тактичної підготовки на ЕПБП

Щодо ефективності вибору методів та засобів реалізації тактичної підготовки юних футболістів, то яскравим прикладом цього є найкращі футбольні академії Європи [9, 10].

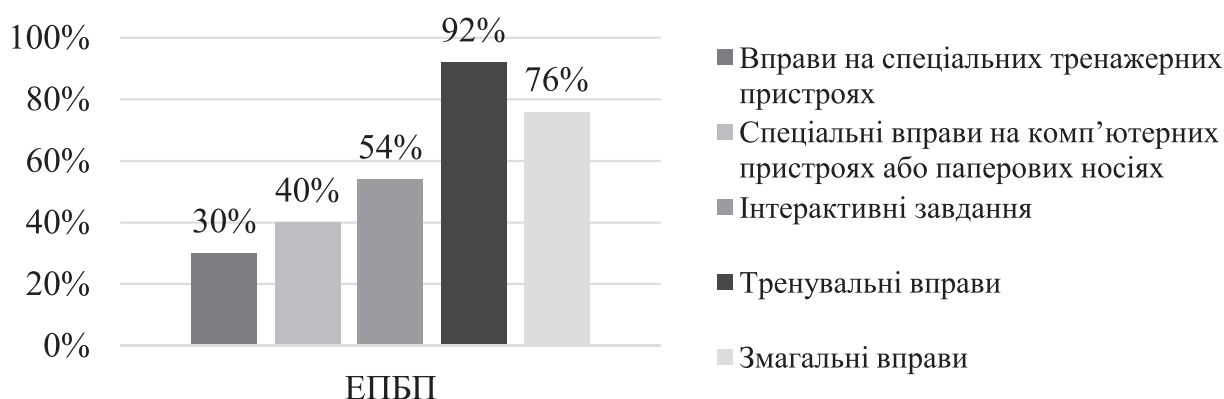

Рис. 5. Пріоритетність засобів тактичної підготовки на ЕПБП

Обговорення і висновки. Згідно з даними базових праць сфери футболу роль тактичної підготовки футболістів є незначною на ЕПБП. На практиці тактична підготовка є невід'ємною частиною навчально-тренувального процесу юних футболістів в Україні. Отримані вимоги до тактичної підготовки футболістів на етапі попередньої базової підготовки повинні сприяти поліпшенню практичної реалізації цього процесу в Україні.

Ключові слова: етап попередньої базової підготовки, тактична підготовка та підготовленість, юні футболісти, вимоги.

Список використаних джерел

1. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория ее практические приложения : учеб. для тренеров / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская лит., 2015. – 680 с.
2. Николаенко В. В. Многолетняя подготовка юных футболистов. Путь к успеху / В. В. Николаенко, В. Н. Шамардин. – Киев : Саммит-книга, 2015. – 360 с.
3. Футбол : навч. програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву та шкіл вищої спортивної майстерності. – Київ : Наук.-метод. комітет ФФУ, 2003. – 106 с.
4. Wein H. Spielintelligenz im Fußball. Kindgemäß trainieren / Horst Wein. – Aachen : Meyer&Meyer, 2011. – 368 p.
5. Delgado J. L. Tactical Periodization – A Proven Successful Training Model / Delgado J. L., Mendez J. A. – Soccer Tutor, 2018. – 244 p.
6. Schreiner P. Attacking Soccer: Mastering the Modern Game / P. Schreiner, N. Elgert. – Meyer & Meyer Sport, 2013. – 160 p.
7. Wright D. 100 Small sided games / D. Wright. – UEFA Youth Award, 2020. – 165 p.
8. Bella R. Periodyzacja taktyczna. Nowoczesna metodologia treningu piłkarskiego / Radosław Bella. – Wrocław, 2016. – cz. 1.
9. ФК Аякс Амстердам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://english.ajax.nl/#>
10. ФК Барселона Барселона [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fcbarcelona.com/en/>